پنجره

اعلام ساعت کاری ادارات در ماه مبارک رمضان

■ **فارس:** معاون امور مجلس رییس‌جمهور تصمیم دیروز هیات دولت را درخصوص ساعت کار ادارات در ماه مبارک رمضان اعلام کرد. «لطف‌الله فروزنده» معاون امور مجلس رییس‌جمهور در حاشیه جلسه دیروز هیات دولت در جمع خبرنگاران افزود: ساعت کار ادارات در ماه مبارک رمضان از ساعت ۹ تا ۱۴:۳۰ و در روزهای پس از شب قدر از ساعت ۱۰ تا ۱۴:۳۰ خواهد بود که به همه دستگاه‌ها ابلاغ می‌شود.

مهریه زنان باید بیمه شود

■ **فارس:** «زهره‌سادات لاجوردی» مدیر سیاسی فرهنگی مرکز امور زنان و خانواده نهاد ریاست‌جمهوری با بیان اینکه مهریه زنان باید بیمه شود، گفت: طرح بیمه مهریه را به وزیر دادگستری پیشنهاد دادیم.

شناسایی وضعیت خانوادگی دانش‌آموز، اولویت کاری معلم

■ **مهر:** رییس حوزه‌های علمیه خطاب به مدیران و معلمان حاضر در بیست و نهمین اجلاس روسای آموزش و پرورش گفت: تربیت دینی و اخلاقی و شناسایی دانش‌آموزان از نظر وضعیت خانوادگی و فردی باید در اولویت‌های کاری هر معلم نسبت به دانش‌آموزش باشد. «مرتضی مقتدایی» اظهار داشت: معلمان در اول هر سال تحصیلی باید نسبت به شناسایی دانش‌آموزان از نظر وضعیت خانوادگی، فردی و اخلاقی اقدام کنند و این آمار و اطلاعات را در پایان همان سال تحصیلی با توجه به آموزه‌های خود مقایسه کنند و ببینند که تا چه اندازه در جهت ارتقای اعتقادات دینی دانش‌آموزان گام برداشته‌اند. رییس حوزه‌های علمیه تصریح کرد: معلمان اگر در جهت تربیت نوجوانان متعهد و دین‌دار تلاش کنند نتیجه این تدینی که در دانش‌آموز شکل گرفته در زندگی خودشان تاثیر خواهد داشت و هر عمل خوب و نیکی که از سوی آن جوان یا نوجوان انجام می‌شود در نامه اعمال معلم ثبت می‌شود. وی در پایان با اشاره به تاکیدات و مطالبات مقام معظم رهبری مبنی بر تعامل حوزه‌های علمیه با آموزش‌وپرورش گفت: به همین منظور ستاد همکاری‌های آموزش‌وپرورش و حوزه‌های علمیه در هر استان راه‌اندازی شده است.

پوشش مناسب ۹۰درصد مسافران هوایی

■ **مهر:** رییس پلیس فرودگاه‌های کشور با اعلام اینکه ۹۰درصد مسافران ناوگان هوایی دارای پوشش مناسب هستند، گفت: مسافرانی که پوشش نامناسب دارند قبل از سفر پوشش خود را اصلاح می‌کنند. «سردار نبی‌الله حیدری» اظهار داشت: پلیس موظف است برابر قانون و به عنوان مجری قانون، با بدپوششی برخورد کند. فرودگاه نیز جزو اماکنی است که پلیس در آن مسوولیت داشته و قانون را اجرا می‌کند. به گفته رییس پلیس فرودگاه‌های کشور، پلیس در فرودگاه‌ها با افرادی که از لباس‌های جلف، ناپسند یا مردانه نامناسب استفاده کنند برخورد کرده و در مرحله اول به این افراد تذکر می‌دهد. همچنین علاوه بر تذکر این افراد ارشاد شده یا از آنها تعهد گرفته می‌شود. البته افرادی که دارای وضعیت نامناسب باشند به دادسرا معرفی می‌شوند. حیدری با اعلام اینکه از سفر هیچ شخصی به علت بدحجابی جلوگیری نمی‌شود، گفت: هم‌اکنون ۹۰درصد مسافران ناوگان هوایی دارای پوشش اسلامی و مناسب بوده و عرف جامعه را رعایت می‌کنند. ضمن اینکه ۹۹درصد افرادی که حجاب آنها نامناسب است در همان فرودگاه وضعیت خود را اصلاح می‌کنند.

پرویز پیران در گفت‌وگو با «شرق»

باید درباره مسایل ایرانیان نظریه‌پردازی کنیم

از دلایل تاثیرگذار در «کیفیت زندگی» می‌توان به عواملی چون نرخ تورم، فقر، بیکاری، درآمد، امنیت، خطرپذیری و ایمنی، شاخص‌های توسعه جنسیتی و رضایتمندی شهروندی و بسیاری حوزه‌های دیگر اشاره کرد. پرویز پیران، استاد دانشگاه علامه که پس از سال‌ها حضور در این دانشگاه دیروز عذرش خواسته شد، تاکید دارد که کیفیت زندگی در ایران کاهش یافته و موارد نگران‌کننده‌ای از جمله بیکاری و عدم رضایت افراد از زندگی، زندگی ایرانیان را تهدید کند.او همچنین در گفت‌وگو با «شرق» از تهدید پهنه‌های سبز تهران و ساخت‌وساز در بخش‌های شمالی‌شهر اظهار نگرانی کرد و در توصیف وضعیت جامعه کنونی ایران تاکید دارد که جامعه ایران از یک جامعه سنتی به سمت یک جامعه با تضاد پیش می‌رود. پرویز پیران از جمله استادانی است که در پروژه‌های مشترک خود با سازمان ملل و دانشگاه‌ها تاکنون درباره وضعیت آلونک‌نشینی در ۱۴ شهر ایران به پژوهش پرداخته است و به گفته خودش زندگی با آلونک‌نشین‌ها، یکی از بخش‌های اصلی زندگی او در دو دهه گذشته بوده است.

■■■

رتبه سطح «کیفیت زندگی» ایران بر اساس آمار سازمان ملل در سال ۲۰۱۰ میان۱۹۴کشور، ۱۵۰ بوده و در سال ۲۰۰۹ نیز، ایران رتبه ۱۶۳ را کسب کرده است. فکر می‌کنید این تفاوت ناشی از چیست؟

البته باید «تورش» (انحراف از حقیقت در مطالعه و خطایی که جامعه هدف را از جمعیت نمونه‌برداری شده متفاوت می‌کند.) تحقیقات مورد نظر بررسی شود چرا که منابع اطلاعاتی که شما به آن استناد می‌کنید مربوط به پژوهش‌های سازمان ملل است که آمار آن نیز به‌روز نشده و باید دید با وضعیت امروز کشور، آمارها به چه سمت و سویی می‌رود. بنابراین در بخش آمار و ارایه عدد و رقم مستنداتی ندارم.

در چه حوزه‌هایی «کیفیت زندگی» ایرانیان دچار چالش است؟

در بخش مربوط به جرم‌خیزی و بیکاری و به‌طور کلی شاخص‌های پایه‌ای تاثیرگذار در کیفیت زندگی با چالش مواجه هستیم.

طبقه پایین جامعه با وضعیت فعلی دستخوش چه تغییراتی شده است؟

می‌دانید که اغلب کارهای پژوهشی من با سازمان ملل در ارتباط با آلونک‌نشینی بوده و اغلب تصور عمومی پژوهشگران حتی در دانشگاه‌های معتبر جهان بر این امر متمرکز شده که این افراد از زندگی‌شان رضایت ندارند و از واژگان سطحی چون فقر فرهنگی استفاده می‌کنند. اما تحقیقات میدانی و دو دهه زندگی با آلونک‌نشین‌ها به شخص من این فرصت را داده که با واقعیت زندگی آنها در تماس باشم. آلونک‌نشین‌ها اغلب از حداقل زندگی برخوردار بوده و همین که در ارتقای زندگی توانسته‌اند سرپناهی پیدا کنند، از زندگی رضایت خاطر دارند و این خود پارادوکسی بزرگ در زندگی آنها به شمار می‌آید.

از سویی زندگی در حداقل‌ها و از سوی دیگر رضایت از کسب همان حداقل‌ها در مقایسه با زندگی قبل. بنابراین بررسی مساله کیفیت زندگی در طبقات مختلف اجتماعی باید مبتنی بر جنبه‌های مختلف زندگی افراد انجام شود.

آلونک‌نشین در جامعه ایران می‌داند که سهمش کاخ‌نشینی نیست و با مساله به‌جدی گرفته نشدن از سوی جامعه کنار آمده است. زاغه‌نشین ما به‌خوبی دریافته که در این کنار گذاشته شدن، سهمش تنها یک سرپناه محقر است و به همین اکتفا کرده است. بنابراین رجوع به نقشه ذهنی انسان‌ها در بررسی مساله کیفیت زندگی تعیین‌کننده است. پیشنهاد من به جامعه دانشگاهی این است که در پژوهش‌ها ابعاد مختلف و جنبه‌های تاثیرگذار در بروز مساله اجتماعی را مورد ارزیابی قرار دهند.

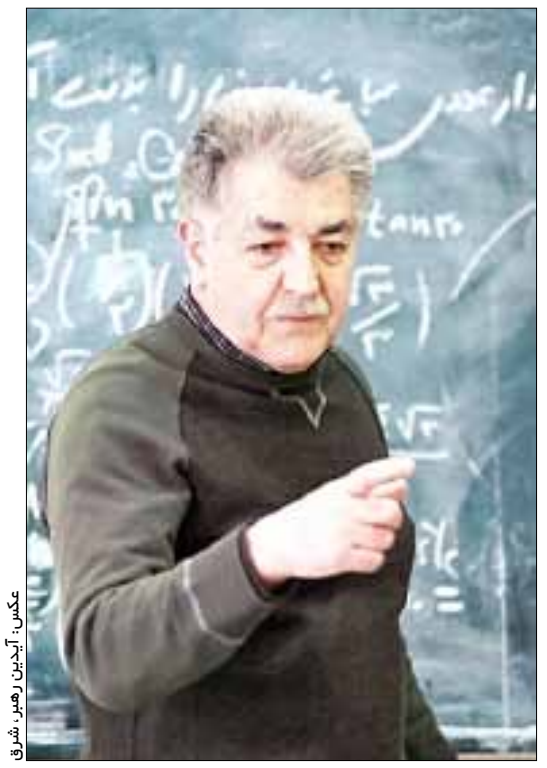

عکس: آیدین رهبر، شرق

تغییر و تحولات جامعه ایران در حرکت از سنت به مدرنیته را چطور تحلیل می‌کنید؟

جامعه ایران با وضعیتی که در ابعاد اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با آن مواجه است از یک جامعه سنتی به سمت جامعه با به‌هم‌ریختگی باورها در حرکت است. بررسی ابعاد این جامعه از دید پژوهشگران ما مغفول مانده که تبعات سوئی برای ما دارد و البته ریشه‌های اصلی این بی‌توجهی در خلأ بزرگی است که جامعه دانشگاهی ایران با آن مواجه شده، که همان خلأ نظریه‌گریزی است. جامعه امروز ایران به شدت نیازمند بازتعریف «اخلاق عمومی» برای گذار از این دوران است؛ اخلاقی که بخشی از آن می‌تواند اتفاقا مبتنی بر سنت‌های اصیل ایرانی بازتعریف شود.

و این نظریه‌گریزی چه صدمه‌هایی برای جامعه علمی به وجود آورده است؟

تاکید من بر مساله نظریه‌گریزی از آنجا ناشی می‌شود که در انجام پژوهشی با دانشجویان، تمام برنامه‌های درسی دانشگاه‌های ایران را بررسی کردیم و در هیچ کدام درس مستقلی با عنوان نظریه کاربردی وجود نداشت. حتما این جمله را بارها شنیده‌اید که دیپلم به بالا حرف نزن و این اشاره‌ها خود نشان می‌دهد که مدیران هم به دنبال ساده‌سازی امور هستند. این نقصان‌ها موجب شد که سطح دانشگاه‌های ما پایین بیاید. انجام هر کار پژوهشی بدون نظریه بی‌ربط است و ما در ایران عادت کرده‌ایم که مدام تئوری دیگران را توضیح دهیم و به شکل کاربردی به آن نپردازیم.

و نقدتان در این بخش متوجه چه کسانی است؟

گناه این مساله به گردن خود ما دانشگاهی‌هاست. ما باید تا دیر نشده به نظریه‌پردازی در ساحت مسایل پیش روی انسان ایرانی رو بیاوریم.

اگر بخواهیم به ارزیابی وضعیت کیفیت زندگی زیرمجموعه اسنادی که در شهرداری برای شهروندان تنظیم شده بپردازیم، فکر می‌کنید تدوین طرح‌های جامع و تفصیلی تا چه میزان توانسته تامین‌کننده این نیازها باشد؟

اول اینکه طرح‌های جامع، طرح‌های روز ۴۰ سال پیش دنیا بوده و حالا منسوخ شده و نمی‌دانم چرا ما باید امروز به دنبال طرح جامع شهری باشیم. نکته دیگر اینکه سوال من از مسوولان این است که مردم کجای طرح جامع ایستاده‌اند؟ طرح جامع یعنی اینکه تمام زندگی شهری از سوی مدیران تعریف شود و اگر قرار است سیاستگذاری این باشد، پس تکلیف مشارکت شهروندی چه می‌شود؟ اگر بگویند که مردم را شریک کرده‌ایم و نظرسنجی انجام شده به نظر من ادعایی بیش نیست، چرا که در این طرح‌ها همه‌چیز در بالادست از پیش تعیین شده و برای مشارکت شهروند، فضایی تعریف نشده است. سوال دیگر من از مسوولان این است که چند طرح جامع ایران، بیش از ۱۵درصد اجرا شده است؟ تردید نکنید که همین ۱۵درصد هم اجرا نشده است.

یکی از نگرانی‌های امروز شهروندان، تهدیدی است که طرح تفصیلی برای پهنه‌های سبز تهران به وجود آورده است. شما این تهدید را تا چه میزان جدی می‌بینید؟

طرح را به طور کامل نخوانده‌ام و در جریان تدوین آن نیز هیچ مشارکتی نداشتم. اما باید بگویم که اگر بخواهیم این تهدید را هم نادیده بگیریم، باید مسوولان پاسخ دهند که چرا شب‌ها در تهران هزاران چراغ در ارتفاعات شهر روشن است. مگر نه اینکه طی این سال‌ها انبوهی از ساخت‌وسازهای غیرمجاز در شمال تهران انجام شده که مسوولان خیلی هم از آن بی‌اطلاع نبوده‌اند؟ طبق قانون، ساخت‌وساز در ارتفاع بالاتر از ۱۴۰۰متر غیرقانونی است اما هجوم به کوه، چهره شهر را در این سال‌ها تغییر داده است، بنابراین طبیعی است که برخی کماکان نگران اندک سبزی‌های باقیمانده در شهر باشند.

مشاور شهردار در «نشست بررسی وضعیت کیفیت زندگی در شهر تهران»

میانگین سواد مدیران شهرداری کمتر از شهروندان است

شرق: بررسی «کیفیت زندگی» حلقه مفقوده پژوهش‌های دانشگاهی در ایران است. نشست بررسی وضعیت کیفیت زندگی در ایران با حضور استادان دانشگاه، فرصتی برای طرح مباحث تازه مرتبط با کیفیت زندگی فراهم آورد. موسی پورموسوی، استاد دانشگاه و مشاور شهردار در امور مطالعات و توسعه شهری با اشاره به پژوهش‌های صورت‌گرفته خبر داد که میانگین سواد و اطلاعات و دانش مدیران شهری تهران از متوسط میانگین سطح دانش و اطلاعات شهروندان پایین‌تر است که این امر بسیار تکان‌دهنده است. او همچنین از فرآیند کم‌تاثیر شدن جامعه دانشگاهی در تصمیم‌گذاری‌ها ابراز نگرانی کرد و افزود: «واقعیت این است که میزان تاثیرگذاری نخبگان اجتماعی بر سیاستگذاری‌های کلان اجتماعی در مقایسه با دوره‌های پیش کمتر شده و گروه‌های مرجع ما در حال تغییر بوده و تاثیرگذاری عناصر غیرمتخصص بر چهره‌های دانشگاهی پیشی گرفته است. این مساله متاسفانه تبعات منفی فراوانی برای مدیریت اجتماعی و سیاسی کشور خواهد داشت.»

کیفیت زندگی تنها افزایش خطوط مترو نیست

پورموسوی در ادامه به چهار پژوهشی اشاره دارد که از سال ۸۶ تا به امروز از سوی دانشجویان دکترا و به راهنمایی او در بخش کیفیت زندگی مدیریت شده و نتایج آن نشان می‌دهد که با وجود تصور ما از رشد کیفیت زندگی در شهرها، ما به‌شدت در بخش کیفیت زندگی با مخاطره مواجه هستیم، به این ترتیب باید دقت کرد که کیفیت زندگی تنها در توسعه خطوط بی‌آرتی و مترو و افزایش سرانه فضای سبز محدود نبوده و نیاز به افزایش ملموس احساس رضایت از زندگی در میان شهروندان دارد که در ابعاد ذهنی هنوز اتفاق نیفتاده است. او در جمع‌بندی سخنانش به چهار عامل محیطی، جمعیت، مشارکت و دولت اشاره داشته و در بخش محیطی به کاهش کیفیت آب تهران نسبت به گذشته اشاره دارد. به گفته وی، شبکه آبرسانی تهران به حدی معیوب است که متاسفانه به دلیل فرسودگی شبکه، در ساعات پیک مصرف، آب‌های سرگردان، وارد شبکه آبرسانی شهری می‌شوند. نتایج پژوهش او در بخش مشارکت و عامل دولت نیز نشانگر آن است که دولت و به‌ویژه بروکراسی اداری آن در ایران مفهومی بازدارنده و کندکننده است.

۳۵درصد زنان آرزو دارند مرد باشند

دکتر تاج مزینانی، استاد دانشگاه علامه نیز در ادامه این نشست با اشاره به نتایج پژوهشی که در بخش سنجش کیفیت زندگی در تهران انجام شده از نارضایتی ۳۵درصد از زنان از جنسیت خود خبر می‌دهد. او البته این آمار را آمار تازه‌ای ندانسته و می‌گوید: «در پژوهش‌هایی که سال‌های پیش در سازمان ملی جوانان انجام شده بود نیز آمارهای ۳۰ تا ۴۵درصدی نشان از عدم رضایت زنان از جنسیت خود و تمایل به مرد بودن داشت که این مساله نشان‌دهنده فقدان زمینه‌سازی لازم برای حضور زنان در عرصه‌های اجتماعی و زمینه‌سازی برای استفاده از پتانسیل‌های آنان برای ورود به بازار و اشتغال است. محدودیت‌ها، زنان را به سمت چنین خواسته‌ای هدایت کرده که باید به طور جدی از سوی مسوولان و به‌ویژه سیاستگذاران در بخش زنان مورد توجه قرار گیرد.»

کیفیت زندگی، ویترین کشورهاست

کامبیز مصطفی‌پور، مدیر مطالعات امور اجتماعی و فرهنگی مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر نیز معتقد است: «کیفیت زندگی در بعد بین‌المللی فرصت‌های رقابت‌پذیری را بالا برده و شاخص عمده‌ای برای توسعه تجارت و جذب سرمایه‌گذاری در کشورها به شمار می‌آید و در واقع ویترینی برای جذب سرمایه‌گذار است.» به گفته وی، شهرداری تهران برنامه دارد تا با اجرای پروژه تحقیقاتی، هر سال ۹۰ شاخص کیفیت زندگی را در راستای بومی کردن شاخص‌های زندگی مورد مطالعه و سنجش قرار دهد.

خیابان

پرویز پیران از دانشگاه علامه رفت

■ **شرق:** پرویز پیران هم از دانشگاه «علامه طباطبایی» رفت. پیران که از اوایل انقلاب به تدریس جامعه‌شناسی در ایران مشغول بوده است طی سال‌ها یکی از محبوب‌ترین و معتبرترین اساتید دانشگاهی کشور بود. او از سال ۱۹۹۹ مشاور ارشد سازمان ملل بوده و سابقه تدریس در دانشگاه «کانزاس» آمریکا را نیز در پرونده خود دارد. طرح شورایاری شهر و محله، طرح محله پاک و طرح شهروندمداری از مهم‌ترین طرح‌های اجراشده این استاد دانشگاه است. هنوز مشخص نیست خروج او از دانشگاه به‌علت بازنشستگی بوده یا اخراج، اما خود وی به «شرق» گفت: «مسوولان دانشگاه عذرش را خواسته‌اند!»

معاون پرورشی وزارت آموزش‌وپرورش:

داشتن حجاب «چادر»، اولویت انتخاب مدیران مدارس است

■ **ایلنا:** معاون پرورشی وزارت آموزش‌وپرورش گفت: ما صدهزار مدیر مدرسه داریم که سمبل تربیت و پرورش هستند و اگر مدیری حجابش چادر باشد برای ما ملاک است که اینها انتخاب شوند. هژبری معاون پرورشی وزارت آموزش‌وپرورش در بیست و نهمین اجلاس روسای آموزش‌وپرورش مناطق کشور گفت: همه مشکلات بشر از بی‌تربیتی حاکمان است و متاسفانه دنیا دچار این معضل است و ما شاهد حاکمانی در دنیا هستیم که علم دارند اما تربیت ندارند.

رییس دانشگاه آزاد: چاره‌ای جز افزایش شهریه دانشگاه نداریم

■ **ایسنا:** رییس دانشگاه آزاد اسلامی گفت: برای کاهش شهریه‌ها نیاز به تامین منابع مالی جدید داریم و ارتباط با صنعت این منابع را تامین می‌کند و تا زمانی که این منابع مالی تامین نشود نمی‌توانیم شهریه‌ها را کم کنیم. فرهاد دانشجو افزود: تجاری‌سازی نتایج تحقیقات دانشجویان، ایجاد ارزش افزوده از طریق فعالیت‌هایی مانند تاسیس بانک و بیمه می‌تواند درآمدهای دانشگاه آزاد را تغییر دهد. در حال حاضر ۹۹/۹۹درصد بودجه دانشگاه توسط شهریه دانشجویان تامین می‌شود. وی ادامه داد: امسال ۱۵درصد به شهریه دوره شبانه دانشگاه‌ها اضافه و همین میزان نیز به حقوق کارمندان اضافه شد. در حالی که در اصل با احتساب سایر هزینه‌ها نزدیک به ۳۰درصد به هزینه‌های دانشگاه اضافه شده است و چاره‌ای نداریم جز آنکه شهریه‌ها را نیز افزایش دهیم. وی افزود: راهکارهایی را برای تامین منابع مالی جدید در نظر گرفته‌ایم که تا سه سال آینده محقق می‌شود اما قبل از آن چاره‌ای نداریم جز آنکه با افزایش شهریه‌ها هزینه‌های خود را تامین کنیم. رییس دانشگاه آزاد در یک برنامه تلویزیونی ادامه داد: هزینه تحصیل دانشجویان دکترا بسیار زیاد است، به همین منظور مدیران دانشگاه طی رایزنی با چند بانک موافقت آنها را برای ارایه وام‌های قرض‌الحسنه، معادل ۵۰درصد از هزینه‌های تحصیل این مقطع را اخذ کرده‌اند.

بازتاب

توضیح و پوزش

■ **شرق:** پیرو انتشار گفت‌وگویی با «مهتاب نوروزی» سوزن‌دوز تازه فوت‌شده سیستانی در شماره روز سه‌شنبه، متوجه شدیم متاسفانه یکی از خبرنگاران محلی استان سیستان و بلوچستان یکی از گفت‌وگوهای سال‌های قبل این هنرمند با روزنامه «تهران امروز» را به نام خود بازنویسی و با ایجاد تغییراتی در متن، به روزنامه «شرق» ارایه کرده است. «شرق» بابت این قصور، صمیمانه از مخاطبان گرامی و همکاران محترم «تهران امروز» پوزش می‌خواهد.